

Brusel 20. března 2023
(OR. en)

7264/23

COASI 59
ASIE 26
CFSP/PESC 417
COHAFA 31
DEVGEN 60
SUSTDEV 44
COPS 125
POLMIL 50
MIGR 90

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	20. března 2023
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	7191/23, 7234/23
Předmět:	Afghánistán – závěry Rady (20. března 2023)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o Afghánistánu ve znění schváleném Radou na jejím 3941. zasedání, které se konalo dne 20. března 2023.

Závěry Rady o Afghánistánu

1. Evropská unie opětovně potvrzuje, že je pevně odhodlána se zasazovat o mír a stabilitu v Afghánistánu a podporovat afghánský lid. Celé mezinárodní společenství má zájem na tom, aby byl Afghánistán stabilní a předešlo se tak nestabilitě v regionu, teroristickým hrozbám, nucenému vysídlování a nelegální migraci.
2. EU znovu poukazuje na význam a platnost kritérií uvedených v závěrech Rady ze dne 15. září 2021 pro politiky a opatření uplatňované přechodnou vládou jmenovanou Tálibánem. EU opětovně vyzývá Tálibán, aby v zájmu afghánského lidu dodržoval, chránil a naplňoval veškerá lidská práva, zabýval se případy porušování a zneužívání lidských práv, ustavil inkluzivní a reprezentativní vládu, zabránil tomu, aby se z Afghánistánu stalo útočiště teroristů a základna pro financování a vývoz terorismu, a aby zajistil neomezený a nediskriminační přístup k humanitární pomoci a i nadále umožňoval bezpečné a spořádané cestování na území Afghánistánu a z něj.
3. EU vyjadřuje politování nad tím, že od srpna 2021, kdy byla svržena vláda založená na ústavě, způsobila opatření a rozhodnutí Tálibánu – v rozporu s jeho závazky – dramatické zhoršení lidskoprávní, politické, hospodářské a humanitární situace afghánského lidu, zejména žen a dívek. Mimo jiné dochází k soustavnému a systematickému porušování občanských, politických, sociálních, hospodářských a kulturních práv afghánského lidu uznaných mezinárodními smlouvami, jejichž stranou je i Afghánistán. Tálibán nese výlučnou odpovědnost za následky svých opatření, nařízení a rozhodnutí i za nedostatečnou legitimitu na vnitrostátní a mezinárodní úrovni.

4. EU je znepokojena zprávami o systematickém porušování lidských práv, zejména žen, dívek a chlapců, příslušníků etnických a náboženských menšin, LGBTI osob, obránců lidských práv, novinářů a dalších pracovníků médií, jakož i bývalých příslušníků bezpečnostních sil a politiků, k němuž dochází navzdory takzvané amnestii oznámené Tálibánem, a toto porušování důrazně odsuzuje. Ti, kdo se porušování a zneužívání lidských práv a porušování mezinárodního práva dopouštějí, musí být pohnáni k odpovědnosti. EU v této souvislosti připomíná, že Afghánistán je smluvní stranou Římského statutu Mezinárodního trestního soudu. EU a její členské státy jsou připraveny zvážit aktivaci mechanismů vyvozování odpovědnosti stanovených ve smlouvách o lidských právech, jejichž stranou je i Afghánistán.
5. Institucionalizace rozsáhlé a systematické genderově podmíněné diskriminace ze strany Tálibánu je zdrojem vážných obav a nemá ve světě obdoby. EU důrazně odsuzuje rozhodnutí Tálibánu, která vedla k celkovému zhoršení situace žen a dívek, neboť v jejich důsledku jsou ženy a dívky vyloučeny z veřejného života a jsou jim upírána lidská práva, včetně práva na vzdělání, práci a svobodu pohybu. Diskriminačním rozhodnutím zakazujícím ženám práci pro afghánské a mezinárodní nevládní organizace Tálibán brání dodávkám humanitární pomoci a podpoře základních potřeb afghánského lidu a od srpna 2021 je odpovědný za další zhoršování již tak zoufalé humanitární a hospodářské situace v zemi.
6. EU v této souvislosti připomíná závěry Rady o ženách, míru a bezpečnosti ze dne 17. prosince 2018 a ze dne 14. listopadu 2022 a opětovně potvrzuje své odhodlání prosazovat genderovou rovnost a opatření zohledňující genderové hledisko, mimo jiné tím, že zajišťuje, aby byla vyvozena odpovědnost za všechny formy diskriminace a násilí namířené proti ženám a dětem a přispívá k boji proti této diskriminaci.

7. EU opakuje, že je pevně odhodlána podporovat plnou účast všech Afghánců, včetně žen a dívek a příslušníků etnických a náboženských menšin, ve všech oblastech života v Afghánistánu. EU vyzývá Tálibán, aby urychleně zrušil svá represivní rozhodnutí, včetně těch, která omezují vzdělávání žen a dívek a jejich plnou, rovnou a smysluplnou účast na veřejném životě. Omezení přístupu žen a dívek ke vzdělání bude mít další ničivý dopad na ekonomiku a rozvoj Afghánistánu.
8. EU je připravena přijmout další cílená omezující opatření proti osobám odpovědným za závažné porušování a zneužívání lidských práv. Tato omezující opatření jsou koncipována tak, aby neměla negativní dopad na afghánské obyvatelstvo, a je možné je zrušit.
9. EU v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1325 o ženách, míru a bezpečnosti, rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2250 o mládeži, míru a bezpečnosti a následnými relevantními rezolucemi OSN připomíná klíčovou úlohu žen a mladých lidí při předcházení konfliktům a jejich řešení, při mírových jednáních, budování a udržování míru, humanitární reakci, jakož i při obnově po konfliktu a zdůrazňuje význam rovné účasti a plného zapojení žen a mladých lidí v rámci veškerého úsilí o udržování a prosazování míru a bezpečnosti.
10. EU a její členské státy budou i nadále vytvářet prostor pro hlas afghánských žen, včetně fóra „Hear Us“ a fóra vedoucích představitelk afghánských žen podporovaného EU, což mezinárodnímu společenství umožní seznámit se s jejich názory a zohlednit je v procesu vytváření politiky vůči Afghánistánu na mezinárodní úrovni.

11. EU důrazně odsuzuje zákaz bránící ženám, aby pracovaly pro vnitrostátní a mezinárodní nevládní organizace, a vyzývá Tálibán, aby své rozhodnutí okamžitě zrušil. Jako jeden z nejvýznamnějších poskytovatelů pomoci afghánskému lidu je EU nadále odhodlána v jejím poskytování pokračovat v zájmu zmírnění závažné humanitární a socioekonomické krize. EU je připravena poskytovat podporu na zabezpečení humanitárních a základních potřeb a podporu živobytí, a to v rámci zásadového přístupu, jenž je v souladu s mezinárodním právem, včetně mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, a činit tak v souladu s humanitárními zásadami a v této fázi zejména na základě „Obecných zásad a očekávání dárců“ týkajících se humanitární pomoci.
12. Z uvedeného zásadového přístupu EU zejména vyplývá, že pomoc může pokračovat, mohou-li se ženy mohou smysluplně podílet na jejím poskytování a zůstávají-li ženy v duchu zásady „ženy pro ženy“ příjemci podpory v souladu se zásadou „nezpůsobovat škodu“ a s nediskriminačním přístupem, přičemž je rovněž chráněna bezpečnost příjemců. Místní zaměstnankyně, kterých se dotýká výše uvedený zákaz, by neměly být nahrazovány. Pokud nebude možné pokračovat v určitých činnostech v souladu s tímto zásadovým přístupem EU, jejich podpora ze strany EU bude přehodnocena. V této souvislosti bude zaveden spolehlivý monitorovací mechanismus. EU vyzývá Tálibán, aby dodržoval mezinárodní humanitární právo, respektoval neutralitu, nezávislost a nestrannost humanitárních operací a operací v oblasti základních potřeb a aby zaručil, že všichni humanitární pracovníci, pracovnice nevyjímaje, se budou moci i nadále podílet na poskytování pomoci a budou mít volný a neomezený přístup na celé území Afghánistánu.
13. EU bude i nadále neochvějně podporovat afghánské nezávislé sdělovací prostředky, organizace občanské společnosti, mimo jiné organizace působící v oblasti lidských práv a práv žen, a obránce lidských práv, a to navzdory uzavřenému a rizikovému prostoru, v němž pracují.
14. EU svou činnost úzce koordinuje se všemi regionálními a mezinárodními partnery a zdůrazňuje klíčovou úlohu, kterou má v Afghánistánu OSN. EU bude i nadále poskytovat plnou podporu Podpůrné misi OSN v Afghánistánu (UNAMA) v rámci jejího komplexního mandátu, jehož důležitou složkou jsou lidská práva, jak je stanoveno v rezoluci Rady bezpečnosti 2678 (2023), a podporovat bude i práci zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Afghánistánu.

15. Rada vítá skutečnost, že je EU přítomna v Kábulu, kde posiluje poskytování pomoci, monitoruje politickou, bezpečnostní, hospodářskou a humanitární situaci, usnadňuje operativní koordinaci a kontakty s prováděcími partnery a afghánským lidem a udržuje nezbytně nutné operační styky s de facto orgány, aniž by jim přiznávala jakoukoliv legitimitu. EU bude v rámci své přítomnosti v zemi i nadále upřednostňovat poskytování přímé podpory afghánskému lidu a kontakty s ním, včetně usnadňování volného a bezpečného odchodu Afghánců, kteří by mohli být přijati ve členských státech EU.
16. Rada připomíná význam práce zvláštního vyslance EU pro Afghánistán, který tlumočí postoj EU v rámci dialogů s regionálními a mezinárodními partnery a širokou škálou zúčastněných stran v Afghánistánu i v zahraničí a při kontaktech s de facto orgány v úzké koordinaci s členskými státy. EU a její členské státy znovu zdůrazňují, že v zájmu podpory stabilního, bezpečného a prosperující Afghánistánu je důležité pokračovat v dialogu a spolupráci se všemi regionálními a mezinárodními partnery. Prioritou je i nadále pravidelný dialog o Afghánistánu mezi EU a partnery ze Střední Asie, jakož i spolupráce se zeměmi sousedícími s Afghánistánem, se zeměmi s muslimskou většinou, s Organizací islámské spolupráce a se zeměmi Perského zálivu – v souladu se společným sdělením o strategickém partnerství s oblastí Zálivu ze dne 18. května 2022. EU v této souvislosti vítá důrazná prohlášení mezinárodního společenství týkající se vzdělávání žen a dívek, zejména prohlášení Organizace islámské spolupráce.
17. EU je vážně znepokojena přítomností a operacemi teroristických skupin v Afghánistánu, včetně Islámského státu v provincii Chorásán a al-Káidy. EU odsuzuje pokračující teroristické útoky namířené proti afghánskému obyvatelstvu, zejména příslušníkům etnických a náboženských menšin a členům mezinárodní komunity v Afghánistánu, jakož i proti sousedním zemím. Afghánistán by se neměl znovu stát útočištěm teroristů ani základnou pro plánování, výcvik, financování či vývoz terorismu a násilného extremismu do jiných zemí a neměl by jiným zemím vyhrožovat ani na ně útočit. V této souvislosti EU znovu důrazně žádá Tálibán, aby přerušil veškeré přímé i nepřímé vazby na terorismus, a opětovně upozorňuje, že je povinností Tálibánu proti terorismu bojovat. EU je nadále odhodlána provádět akční plán EU pro boj proti terorismu v Afghánistánu a rezoluci Rady bezpečnosti OSN 2593 (2021).

18. EU a její členské státy jsou připraveny dále zintenzivnit svou podporu zemím sousedícím s Afghánistánem a jeho partnerům v širším regionu zaměřenou na prevenci šíření nepříznivých vlivů včetně vývozu terorismu, násilného extremismu a náboženské radikalizace. EU s cílem předcházet terorismu a násilnému extremismu a bojovat proti nim posílí pravidelné konzultace s příslušnými partnery a sousedními zeměmi zaměřené na boj proti terorismu, přičemž využije dvoustranných, regionálních nebo mnohostranných fór/formátů a bude v úzké spolupráci s členskými státy i nadále podporovat jejich kapacity.
19. EU je znepokojena výrobou drog, obchodováním s nimi a hlášeným rostoucím rozsahem pěstování opiového máku, neboť tyto činnosti mohou mít závažné zdravotní a bezpečnostní dopady nejen v Afghánistánu a sousedních a tranzitních zemích, ale i v Evropě.
20. EU je dále znepokojena rizikem šíření ručních palných a lehkých zbraní a střeliva v Afghánistánu i za jeho hranicemi, a proto vítá skutečnost, že Podpůrné misi OSN v Afghánistánu (UNAMA) byl udělen mandát, na jehož základě má podporovat regionální a mezinárodní úsilí o předcházení nedovolenému obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi a jejich destabilizujícímu hromadění a odklonu v Afghánistánu a okolním regionu a o řešení tohoto problému, a vybízí k další podpoře činností vyvíjených za tímto účelem.
21. EU si je vědoma rizika, že další zhoršování humanitární a bezpečnostní situace může přinutit další osoby k opuštění Afghánistánu, přičemž může dojít k nárůstu nuceného vysídlování, což by mělo negativní vliv na úsilí vynakládané na boj proti obchodování s lidmi a předcházení nelegální migraci. Prostřednictvím stávajících sítí by mělo pokračovat monitorování migračních toků a rizika nárůstu obchodování s lidmi, převaděčství migrantů a nelegální migrace a jejího možného účelového využívání, včetně hybridních hrozeb, a mělo by být dále posíleno. EU bude v rámci přístupu „tým Evropa“ pokračovat ve spolupráci se třetími zeměmi a zintenzivní podporu těmto zemím, zejména sousedním a tranzitním zemím, které poskytují útočiště velkému počtu afghánských migrantů a uprchlíků, s cílem posílit jejich schopnost poskytovat uprchlíkům a hostitelským komunitám ochranu, důstojné a bezpečné podmínky přijetí a udržitelné řešení obživy.

22. Pro EU je i nadále prioritou zajistit ochranu obránců lidských práv a dalších ohrožených Afghánců. EU a její členské státy budou i nadále na dobrovolném základě zajišťovat pro ohrožené osoby bezpečné východisko, zejména prostřednictvím znovusídlování a humanitárního přijímání.
 23. Rada vyzývá vysokého představitele EU a Komisi, aby zajistili, že postoj EU bude tlumočen všem příslušným aktérům v Afghánistánu, jakož i našim regionálním a mezinárodním partnerům.
-